

Tisková zpráva

Nový typ koronaviru – zájem, zkušenosti a obavy české veřejnosti - červenec 2020

- ⊙ Více než tři čtvrtiny (77 %) českých občanů starších 15 let se v červenci velmi či spíše zajímaly o vývoj situace okolo šíření nového typu koronaviru, který způsobuje onemocnění COVID-19.
- ⊙ Necelá desetina (8 %) respondentů uvedla, že měla na základě příznaků podezření, že má onemocnění COVID-19.
- ⊙ Veřejnost se stále hodně obává o zdraví svých blízkých (70 % dotázaných) i o své vlastní zdraví (54 %), tyto obavy v porovnání se situací na konci června významně vzrostly.
- ⊙ U obav o vlastní zdraví se v určité míře projevuje věk, když s jeho růstem rostou i obavy o vlastní zdraví.
- ⊙ Co se týče vývoje situace ohledně šíření koronaviru v České republice, v Evropě i ve světě, byla v červenci česká veřejnost poměrně pesimistická, když se ve všech případech respondenti nejčastěji klonili k tomu, že se stávající situace bude dále zhoršovat.
- ⊙ Z časového srovnání vyplývá, že v červenci byli čeští občané k dalšímu vývoji situace ohledně šíření koronaviru podstatně skeptičtější než v druhé polovině června.

Zpracovala:

Naděžda Čadová

Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.

Tel.: 210 310 588; e-mail: nadezda.cadova@soc.cas.cz

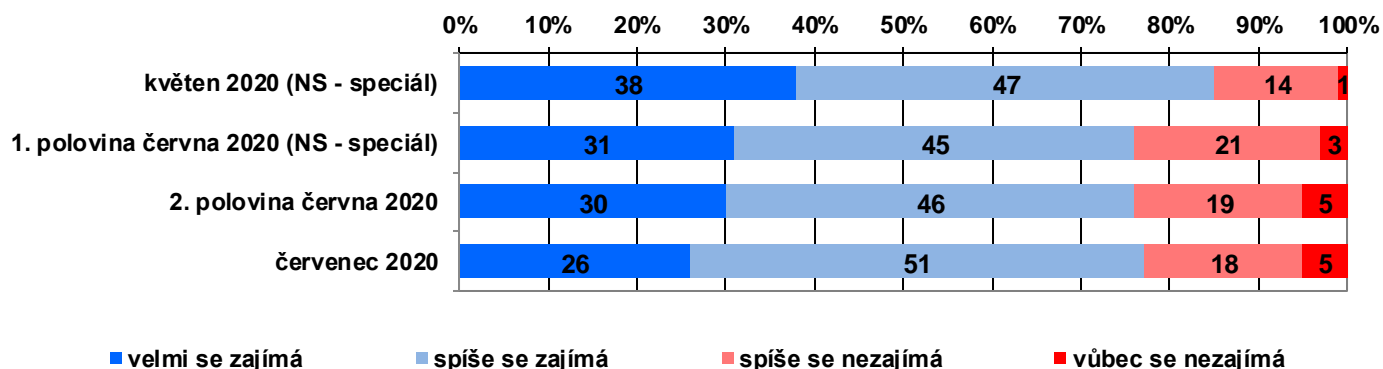
Centrum pro výzkum veřejného mínění se ve svém výzkumu realizovaném v druhé polovině července 2020 zaměřilo na koronavirovou krizi a zkušenosti občanů s ní. Všechny respondenty jsme se v něm zeptali, zda se zajímají, nebo nezajímají o vývoj situace okolo šíření koronaviru, který způsobuje onemocnění COVID-19.¹

Graf 1 zachycuje výsledky aktuálního výzkumu, srovnání s předchozím výzkumem CVVM a se dvěma speciálními výzkumy, v nichž za znění otázek a design výzkumu zodpovídalo CVVM a data sbírala společnost Median prostřednictvím online panelu (CAWI) a telefonického dotazování (CATI).

V druhé polovině července 2020 se o vývoj situace v souvislosti s šířením koronaviru, který způsobuje onemocnění COVID-19, více než čtvrtina (26 %) českých občanů starších 15 let zajímala velmi a další více než polovina (51 %) spíše. Téměř pětina (18 %) dotázaných občanů se pak podle svých slov o vývoj této situace spíše nezajímala a pouze dvacetina (5 %) dotázaných se o vývoj situace vůbec nezajímala.

¹ Znění otázky: „Zajímáte se, nebo se nezajímáte o vývoj situace okolo šíření koronaviru SARS-CoV-2, který způsobuje onemocnění COVID-19?“ Možnosti odpovědí: Naše společnost - speciál: rozhodně ano, spíše ano, spíše ne, rozhodně ne / Možnosti odpovědí: Naše společnost: velmi se zajímáte, spíše se zajímáte, spíše se nezajímáte, vůbec se nezajímáte.

Graf 1: Zájem o vývoj situace okolo šíření koronaviru, který způsobuje onemocnění COVID-19 (v %)

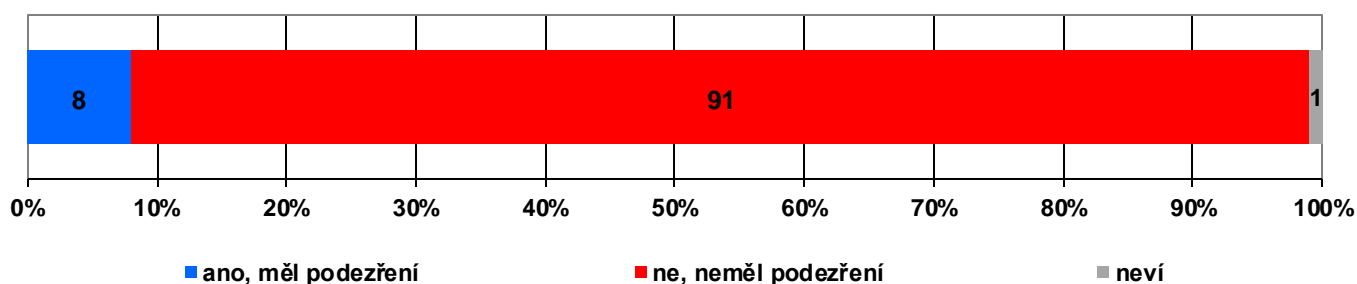
Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Naše společnost, 18. – 29. 7. 2020, 972 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor. Naše společnost, 20. 6. – 2. 7. 2020, 1013 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor. Naše společnost – speciál červen 2020, 4. - 17. 6. 2020, 1011 respondentů starších 18 let, kombinace metod CAWI a CATI. Naše společnost – speciál květen 2020, 7. - 23. 5. 2020, 1043 respondentů starších 18 let, kombinace metod CAWI a CATI.

V našem speciálním výzkumu realizovaném v květnu a v první polovině června jsme respondentům položili stejnou otázku, pouze s mírně odlišnými možnostmi odpovědí (viz Poznámka 1), v pravidelném výzkumu realizovaném v druhé polovině července pak byla otázka položena ve stejném znění. Situace v první a druhé polovině června se významně nelišila, oproti květnu, ale došlo k určitému poklesu zájmu české veřejnosti o toto téma, jež se promítlo především do poklesu podílu těch, kteří se rozhodně/velmi zajímají. V aktuálním výzkumu se pak podíl občanů, kteří se o situaci zajímají, nijak významně nezměnil, ovšem došlo k dalšímu poklesu těch, kteří se „velmi zajímají“ (oproti květnu o 12 procentních bodů, oproti poslednímu výzkumu o 4 procentní body) a naopak k nárůstu podílu respondentů, které situace „spíše zajímá“ (oproti květnu o 4 procentní body, oproti poslednímu výzkumu o 5 procentních bodů).

Zájem o situaci okolo šíření koronaviru je vyšší mezi ženami (zajímá se 82 % žen a 72 % mužů). Rozhodný zájem roste úměrně s věkem (nejčastěji tuto odpověď volili lidé starší 60 let, 34 % oproti 26 % u průměru populace). Z hlediska vzdělání se pak nejvíce respondentů, kteří se velmi zajímají, vyskytuje mezi lidmi se středním vzděláním s maturitou, lidé se základním vzděláním pak významně častěji uváděli, že je situace vůbec nezajímá.

Všech respondentů jsme se dále zeptali, zda oni sami měli na základě příznaků podezření, že mají onemocnění COVID-19.²

Graf 2: Měl/neměl podezření, že má onemocnění COVID-19 (v %)

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Naše společnost, 18. – 29. 7. 2020, 972 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor

Necelá desetina (8 %) respondentů červencového výzkumu uvedla, že měla na základě příznaků podezření, že má onemocnění COVID-19, přibližně devět desetin (91 %) pak takové podezření nemělo a zbývající 1 % se nedokázalo

² Znění otázky: „Máte nebo jste měl na základě příznaků podezření, že máte onemocnění COVID-19?“ Možnosti odpovědí: Ano, měl jsem podezření; ne, nemě jsem podezření.

k dané otázce vyjádřit. Také v předchozích výzkumech se podíl respondentů, kteří na základě příznaků měli podezření, že mají onemocnění COVID-19, pohyboval kolem úrovně jedné desetiny populace.

V míře podezření byly významné regionální rozdíly. Nejvíce těch, kteří toto podezření měli, se objevilo mezi obyvateli Středočeského a Plzeňského kraje. Nižší podíl těch, kteří měli podezření, že mají onemocnění COVID – 19, se objevil mezi mladými lidmi ve věku do 30 let. Naopak nebyly zjištěny žádné významné rozdíly mezi muži a ženami a lidmi různého vzdělání.

Na další otázku, která zjišťovala, zda respondent sám má nebo měl testem potvrzené onemocnění COVID-19³, kladně odpovědělo jen necelé 1 % dotázaných.

V rámci červencového šetření byla respondentům znovu položena otázka, v jaké míře se obávají o vlastní zdraví a o zdraví svých blízkých.⁴ V našem výzkumu z druhé poloviny června i ve speciálních výzkumech realizovaných v květnu a v první polovině června byla respondentům položena stejná otázka, aktuální výsledky i časové srovnání nabízí tabulka 1.

Tabulka 1: Míra obavy v souvislosti se šířením koronaviru (v %)

	Měsíc	Rozhodně se obává	Spíše se obává	Spíše se neobává	Rozhodně se neobává	Neví
O vlastní zdraví	květen (NS-speciál)	16	31	42	11	0
	1. polovina června (NS-speciál)	13	26	39	22	0
	2. polovina června	16	33	36	15	0
	červenec	20	34	33	13	0
O zdraví blízkých	květen (NS-speciál)	37	39	20	3	1
	1. polovina června (NS-speciál)	32	36	24	8	0
	2. polovina června	26	38	27	8	1
	červenec	29	41	23	7	0

Zdroj: Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Naše společnost, 18. – 29. 7. 2020, 972 respondentů starších 15 let, osobní rozhov or. Naše společnost, 20. 6. – 2. 7. 2020, 1013 respondentů starších 15 let, osobní rozhov or. Naše společnost – speciál červ en 2020, 4. - 17. 6. 2020, 1011 respondentů starších 18 let, kombinace metod CAWI a CATI. Naše společnost – speciál kv ěten 2020, 7. - 23. 5. 2020, 1043 respondentů starších 18 let, kombinace metod CAWI a CATI.

O vlastní zdraví se v souvislosti s šířením koronaviru obávala v červenci více než polovina (54 %) českých občanů, což je nejvíce za celé sledované období, tj. od května letošního roku a nejvyšší je rovněž podíl těch, kteří se o své zdraví „rozhodně obávají“ (20 %). V porovnání s druhou polovinou června se tak o vlastní zdraví obává o 5 procentních bodů více lidí, v porovnání s první polovinou června pak dokonce o 15 procentních bodů více a v porovnání s květnem o 7 procentních bodů více.

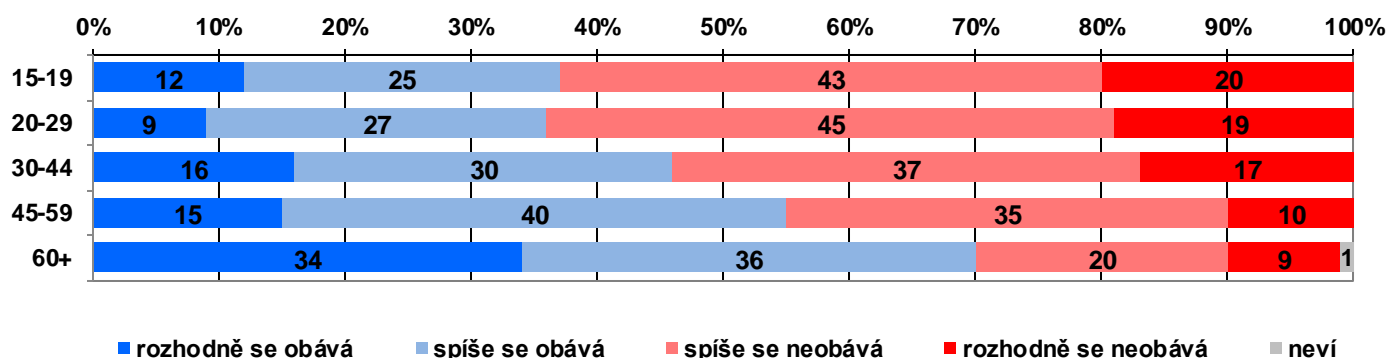
Veřejnost se stále hodně obává i o zdraví svých blízkých, když tyto obavy pociťuje sedm desetin české populace (70 %, v tom 29 % rozhodně). V květnu byly obavy o zdraví blízkých v porovnání se současnou situací ještě o něco vyšší (o 6 procentních bodů), na začátku června srovnatelné a v druhé polovině června naopak o něco nižší než v současnosti (o 6 procentních bodů).

Podmíněnost obav o zdraví základními sociodemografickými charakteristikami není až tak významná, jak by se mohlo očekávat na základě veřejného diskurzu o koronavirové epidemii. Analýza potvrdila, že se u obav o vlastní zdraví v určité míře projevuje věk (ohrožená skupina seniorů versus neohrožená mladá generace), když s jeho růstem rostou i obavy o vlastní zdraví (viz graf 3).

³ Znění otázky: Máte nebo jste měl testem potvrzené onemocnění COVID-19? Možnosti odpovědí: Ano, ne.

⁴ Znění otázky: „Jak moc, pokud v úbec, se v souvislosti se šířením koronaviru obáváte: a) o vlastní zdraví, b) o zdraví svých blízkých, Varianty odpovědí: rozhodně se obávám, spíše se obávám, spíše se neobávám, rozhodně se neobávám.“

Graf 3: Obava o vlastní zdraví podle věkových kohort (v %)

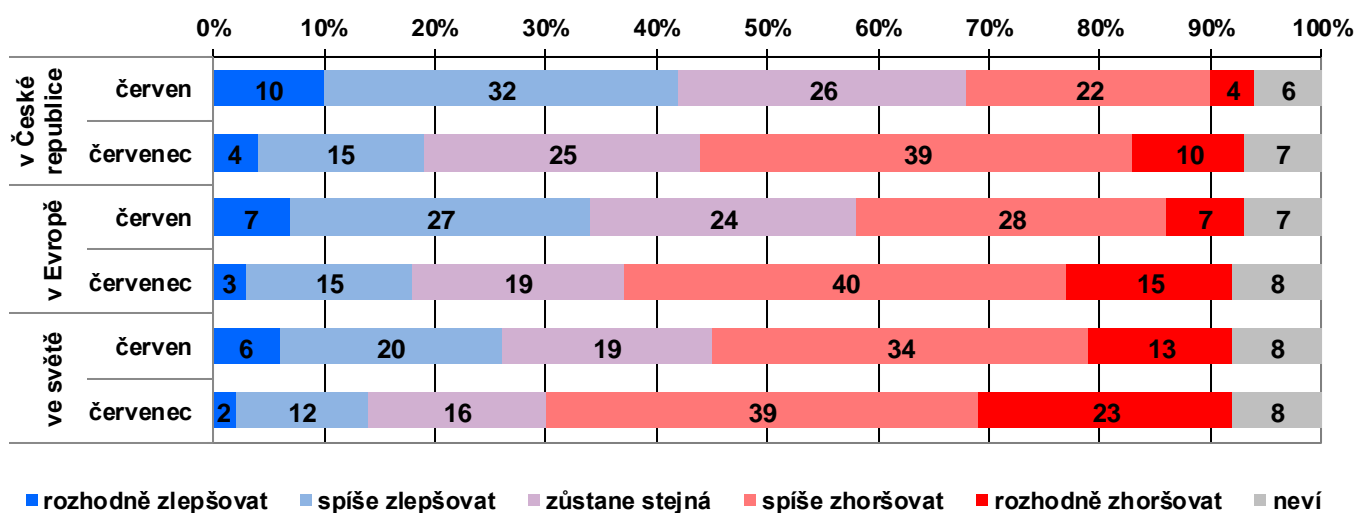

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Naše společnost, 18. – 29. 7. 2020, 972 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor

Rozdíly v obavách o vlastní zdraví v souvislosti s šířením nového typu koronaviru panovaly také mezi muži a ženami, když ženy se k těmto obavám přiznávaly výrazně častěji (64 % žen, 44 % mužů). Ženy rovněž častěji uváděly, že se obávají o zdraví svých blízkých (75 % žen, 64 % mužů). Rozhodně se o své zdraví častěji obávají lidé žijící v kraji Pardubickém, Zlínském a Ústeckém. Menší míra obav o vlastní zdraví se naopak objevila mezi respondenty s vysokoškolským vzděláním a obyvateli největších měst (nad 80 tisíc obyvatel).

Všech respondentů jsme se ve výzkumu dále zeptali, jak se situace v souvislosti s šířením nového typu koronaviru bude podle jejich názoru vyvíjet v dalších měsících, a to na úrovni České republiky, Evropy a celosvětově.⁵ Výsledky zachycuje graf 4.

Graf 4: Změna situace ohledně šíření koronaviru v příštích měsících (v %)

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Naše společnost.

Co se týče vývoje situace ohledně šíření koronaviru v České republice, v Evropě i ve světě, byla v červenci česká veřejnost poměrně pesimistická. Největší skepse panovala ohledně dalšího vývoje situace kolem koronaviru ve světě, když její zlepšení očekávala jen asi sedmina (14 %) českých občanů (v tom 2 % se domnívala, že se situace „rozhodnělepší“ a 12 %, že se „spíšelepší“), necelá pětina (16 %) si myslela, že situace „zůstane stejná“ a více než

⁵ Znění otázky: „Myslíte si, že se situace ohledně šíření koronaviru bude v příštích měsících zhoršovat, nebo zlepšovat? a) V České republice, b) v Evropě, c) ve světě? Možnosti odpovědí: rozhodně zlepšovat, spíše zlepšovat, zůstane stejná, spíše zhoršovat, rozhodně zhoršovat.“

tři pětiny (62 %) očekávaly, že se situace ještě zhorší (v tom 39 % se domnívalo, že se situace „spíše zhorší“ a 23 %, že se „rozhodně zhorší“). Necelá desetina (8 %) oslovených neuměla na položenou otázku odpovědět a zvolila možnost „nevím“.

Převážně pesimisticky pak v červenci 2020 pohlížela česká veřejnost rovněž na vývoj situace ohledně šíření koronaviru v České republice a v Evropě, když její zlepšení očekávala v obou případech jen necelá pětina dotázaných (19 % v ČR, 18 % v Evropě). Názor, že situace zůstane přibližně stejná, vyjádřila v případě České republiky čtvrtina (25 %) oslovených, v případě Evropy pak jen necelá pětina (19 %). Zhoršení aktuální situace v naší zemi v souvislosti s šířením koronaviru se obávala téměř polovina občanů (49 %, podle 39 % se situace bude „spíše zhoršovat“, podle 10 % se bude „rozhodně zhoršovat“) a zhoršení situace v Evropě očekává více než polovina lidí (55 %, v tom podle 40 % se situace bude „spíše zhoršovat“, podle 15 % se bude „rozhodně zhoršovat“).

Z podrobnější analýzy vyplynulo, že zlepšení stávající situace v České republice, v Evropě i ve světě očekávají častěji lidé, kteří se o současný vývoj situace ohledně šíření koronaviru nezajímají a současně se neobávají ani o své zdraví, ani o zdraví svých blízkých.

V očekávaném vývoji situace kolem šíření koronaviru v České republice, v Evropě a ve světě se naopak neobjevily výraznější rozdíly mezi muži a ženami, lidé se základním vzděláním o něco častěji neuměli další vývoj situace odhadnout a volili možnost „nevím“, případně se přikláněli k tomu, že situace zůstane přibližně stejná. V očekávání dalšího vývoje v ČR byli poněkud optimističtější lidé ve věku od 30 do 44 let, naopak lidé nad 60 let se častěji obávali, že se situace bude zhoršovat v České republice, v Evropě i ve světě.

Z časového srovnání vyplývá, že v červenci byli čeští občané k dalšímu vývoji situace ohledně šíření koronaviru podstatně skeptičtější než v druhé polovině června, a to na všech sledovaných úrovních. Zhoršení stávající situace očekávalo v případě České republiky o 23 procentních bodů více respondentů, v případě Evropy o 20 procentních bodů a v případě vývoje ve světě o 15 procentních bodů. Zejména v případě vývoje situace v naší zemi se tak mírný optimismus panující na konci června proměnil v pesimismus a obavy z dalšího vývoje situace.

Technické parametry výzkumu

Výzkum:	<i>Naše společnost, v20-07</i>
Realizátor:	<i>Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.</i>
Projekt:	<i>Naše společnost – projekt kontinuálního výzkumu veřejného mínění CVVM SOÚ AV ČR</i>
Termín terénního šetření:	<i>18. - 29. 7. 2020</i>
Výběr respondentů:	<i>Kvótní výběr</i>
Kvóty:	<i>Kraj (oblasti NUTS 3), velikost místa bydliště, pohlaví, věk, vzdělání</i>
Vážení dat:	<i>Vzdělání X NUTS2, věk X NUTS2, pohlaví X kraj, velikost místa bydliště X věk, vzdělání X věk</i>
Zdroj dat pro kvótní výběr a vážení dat:	<i>Český statistický úřad</i>
Reprezentativita:	<i>Obyvatelstvo ČR ve věku od 15 let</i>
Počet dotázaných:	<i>972</i>
Počet tazatelů:	<i>161</i>
Metoda sběru dat:	<i>Osobní rozhovor tazatele s respondentem - kombinace dotazování CAPI a PAPI</i>
Výzkumný nástroj:	<i>Standardizovaný dotazník</i>
Kód tiskové zprávy:	<i>oz200821</i>
Otázky:	<i>KK.1, KK.2, KK.4, KK.20, KK.15</i>
Zveřejněno dne:	<i>21. srpna 2020</i>
Zpracovala:	<i>Naděžda Čadová</i>

Slovníček pojmů:

Kvótní výběr – napodobuje strukturu základního souboru (u nás je to obyvatelstvo České republiky starší 15 let) pomocí nastavení velikosti vybraných parametrů, tzv. kvót. Jinými slovy kvótní výběr je založen na stejném procentuálním zastoupení vybraných vlastností. Pro tvorbu kvót používáme údaje z Českého statistického úřadu. V našich výzkumech jsou stanoveny kvóty na pohlaví, věk, vzdělání, region a velikost obce. Vzorek je tedy vybrán tak, aby procentuální podíl např. mužů a žen ve vzorku odpovídal procentuálnímu podílu mužů a žen v každém kraji ČR. Podobně je zachován procentuální podíl obyvatel jednotlivých krajů ČR, občanů různých věkových kategorií, lidí s různým stupněm dosaženého vzdělání a z různě velkých obcí.

Reprezentativní výběr je takový výběr z celé populace, z jehož vlastností se dá platně usuzovat na vlastnosti celé populace. V našem případě to tedy znamená, že respondenti jsou vybráni tak, abychom zjištěné údaje mohli zobecnit na obyvatele České republiky starší 15 let.

Vážení dat – způsob zvýšení reprezentativity souboru vzhledem k vybraným charakteristikám populace pomocí přiřazení váhy každému respondentovi. Váhy jsou vytvářeny pomocí metody iterativního proporčního vážení a pohybují se v rozsahu 0,333 až 3.

Centrum pro výzkum veřejného mínění (CVVM) je výzkumným oddělením Sociologického ústavu AV ČR, v.v.i.. Jeho historie sahá do roku 1946, kdy jako součást Ministerstva a informací začal fungovat Československý ústav pro výzkum veřejného mínění. Současné Centrum vzniklo v roce 2001 převedením svého předchůdce (IVVM) z Českého statistického úřadu do Sociologického ústavu AV ČR, v.v.i.. Včlenění do vědecké instituce zaručuje kvalitní odborné zázemí a kredit pracoviště; jako součást akademického prostředí musí CVVM SOÚ AV ČR splňovat veškeré nároky a dosahovat tak té nejvyšší odborné úroveň. Hlavní náplní práce oddělení je výzkumný projekt *Naše společnost*, v jehož rámci je prováděno deset šetření ročně. Jedná se o průzkum veřejného mínění na reprezentativním vzorku české populace od 15 let, kterého se vždy účastní přibližně 1000 respondentů. Omnibusová podoba dotazníku umožňuje pokrýt velkou šíři námětů, a do šetření jsou proto pravidelně řazena politická, ekonomická i další obecně společenská témata. Jsou v užívány jak opakované otázky, které umožňují sledovat vývoj zkoumaných jevů, tak náměty nové, reagující na aktuální dění. Díky dlouhodobému a kontinuálnímu charakteru je tento vědecký projekt zkoumání veřejného mínění v České republice ojedinělý.]
